

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag till Trafikverket att genomföra en marknads- och framtidsanalys av multimodala godsterminaler inom det transeuropeiska transportnätet (TEN T)

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att genomföra en marknads- och framtidsanalys av multimodala godsterminaler i Sverige i enlighet med artikel 36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1762 av den 11 juni 2024 om riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T), nedan förordningen om det transeuropeiska transportnätet.

Marknads- och framtidsanalysen ska omfatta:

- en undersökning av nuvarande och framtida godstrafikflöden per transportslag, samt
- en identifiering av de multimodala godsterminaler inom det transeuropeiska transportnätet som redan finns i Sverige samt en bedömning av behovet av nya terminaler eller ytterligare omlastningskapacitet i befintliga terminaler.

Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikverket beakta den uppdelning av ansvar för multimodala godsterminaler som finns mellan stat, regioner, kommuner och privata aktörer. Trafikverket ska därför analysera hur Sverige med beaktande av det statliga åtagandet kan säkerställa lämplig spridning på multimodala godsterminaler med tillräcklig omlastningskapacitet för att tillgodose de behov som avses artikel 36.3 (b) i förordningen. I samband med detta ska de terminaler beaktas som är belägna i gränsområden i angränsande medlemsstater och Norge.

Trafikverket pekar i rapporten Kraven för TEN-T: Analys och åtgärder (TRV 2024/111216) på att det i förordningen om det transeuropeiska transportnätet även finns redovisningskrav till EU utöver att genomföra en marknads- och framtidsanalys av multimodala godsterminaler inom TEN T och att det därför finns behov av att analysera frågor rörande multimodala godsterminaler. Trafikverk ska därför

- kartlägga vad det enligt art 38 (1) i förordningen innebär att godsterminaler ”på ett icke-diskriminerande sätt är öppna för alla operatörer och användare” samt ”tillämpar transparenta och icke-diskriminerande avgifter”,
- kartlägga i vilken grad de multimodala godsterminalerna i dag är utrustade med digitala verktyg enligt artikel 38 (1)c i förordningen
- verifiera om kravet om omlastningskapacitet på multimodala godsterminaler i enlighet med artikel 38 (2) i förordningen är uppfyllda,
- verifiera vilka terminaler som uppfyller kravet om 740 meter långa tåg enligt artikel 38 (3) i förordningen, vad, enligt förordningen, ”lämpliga åtgärder för att förbättra driftseffektiviteten för 740 meter långa tåg” innebär,
- analysera vad kraven på att multimodala godsterminaler ska inrättas i de urbana knutpunkterna enligt artikel 41 (1)c i förordningen innebär för Sverige.

När uppdraget genomförs ska Trafikverket samråda med speditörer, transport- och logistikoperatörer, regioner samt andra relevanta aktörer. I redovisningen av uppdraget ska Trafikverket redogöra för hur samrådets resultat har beaktats i analysen.

Trafikverket ska löpande informera Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 31 mars 2027. Redovisningen ska innehålla en sammanfattning på engelska.

Skälen för regeringens beslut

Förordningen om det transeuropeiska transportnätet syftar till att skapa ett sammanhållet, effektivt och hållbart europeiskt transportsystem utan flaskhalsar och bristande länkar. Förordningen stärker EU:s arbete med att utveckla ett multimodalt och högkvalitativt transportnät som bidrar till

ekonomisk tillväxt, territoriell sammanhållning och uppfyllandet av klimatmålen. Det transeuropeiska transportnätet omfattar alla större transportnoder och transportstråk i EU och vissa tredjeländer, inklusive Norge, och ska säkerställa robusta och väl sammankopplade godsflöden, där multimodala godsterminaler utgör en central funktion i att skapa effektiva och hållbara logistikkedjor.

I förordningen ställs tydliga krav på medlemsstaterna att systematiskt planera för och analysera hur infrastrukturen kan möta framtida behov, vilket även Trafikverket har uppmärksammat i sina analyser av hur Sverige ska leva upp till de nya kraven, se Trafikverkets rapport Kraven för TEN-T: Analys och åtgärder (TRV 2024/111216).

Enligt artikel 36 i förordningen om det transeuropeiska transportnätet ska alla medlemsstater senast den 19 juli 2027 genomföra en marknads- och framtidsanalys av multimodala godsterminaler. Syftet är att skapa en samlad bild av nuvarande och framtida godsflöden, identifiera befintliga och potentiella terminaler samt bedöma behov av kapacitet och geografisk täckning, inklusive samverkan med terminaler i angränsande länder. En sådan marknadsundersökning och analys bidrar till att Sverige i tid ska kunna rapportera korrekt underlag till Europeiska kommissionen i enlighet med gällande krav.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Stefan Zetterlind

Kopia till

Försvarsdepartementet/EIR och EMF

Finansdepartementet/BA och K

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/SPN och RUL